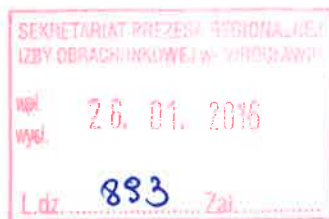

Wrocław, dnia 26 stycznia 2016 r.

P.WR.54.4.2016

Pan
Jerzy Stankiewicz
Przewodniczący Rady Gminy Rudna
Urząd Gminy w Rudnej
Plac Zwycięstwa 15
59-305 RUDNA

Odpowiadając na Pana pismo (RG.0006.1.2016) w sprawie udzielenia informacji, czy finansowanie transportu publicznego realizowanego na terenie dwóch lub kilku gmin a opłacanego tylko przez jedną gminę jest zgodne z ustawą o samorządzie gminnym i o finansach publicznych, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu wyjaśnia, co następuje.

Do zakresu działania gminy, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515), zwanej dalej: „u.s.g.”, należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Gmina realizuje zatem wszelkie sprawy (zadania) publiczne związane z zaspokajaniem zbiorowych potrzeb wspólnoty lokalnej, a najważniejsze z nich, należące do zadań własnych gminy, zostały wskazane w art. 7 ust. 1 u.s.g. Zadaniem własnym gminy w szczególności są sprawy lokalnego transportu zbiorowego (art. 7 ust. 1 pkt 4 u.s.g.). Powołane przepisy nie mogą stanowić jednak samoistnej podstawy wykonywania zadań i wydatkowania środków publicznych. Z konstytucyjnej zasady działania organów publicznych na podstawie i w granicach prawa (7 Konstytucji RP), wynika, że gmina nie może przeznaczać środków publicznych na zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty bez zachowania związku z ustawami szczególnymi.

Powyższe stanowisko potwierdza orzecznictwo sądów administracyjnych, zgodnie z którym wykonywanie przez gminę władztwa wydatkowego, związanego z realizacją zadań przypisanych tej jednostce samorządu terytorialnego, następuje na podstawie i w granicach prawa, a każdy z zakresów spraw wymienionych w art. 7 ust. 1 u.s.g. powinien być potwierdzony i uszczegółowiony w ustawie odrębnej poświęconej tematycznie sprawom stanowiącym zadania gminy (por. wyrok NSA z 17 marca 2000 r., I SA/Lu 31/00; wyrok NSA z 17 marca 2000 r., I SA/Lu 31/00; wyrok NSA z 20 lipca 2012 r., I OSK 843/12; wyrok WSA w Poznaniu z 16 lipca 2014 r., IV SA/Po 507/14). W związku z powyższym, w ramach gospodarki finansowej organom gminy wolno tylko tyle, ile pozwalają im ustawy.

Zagadnienie realizacji przez gminę zadania związanego z lokalnym publicznym transportem zbiorowym regulują przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1440, ze zm.), dalej zwanej: „u.p.t.z.”. Z art. 7 ust. 1 pkt 1 u.p.t.z., wynika, że gmina jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego właściwym ze względu na obszar działania lub zasięg przewozów: 1) na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w gminnych przewozach pasażerskich, 2) której powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między gminami – na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w gminnych przewozach pasażerskich, na obszarze gmin, które zawarły porozumienie. Gminne przewozy pasażerskie, zdefiniowane w art. 4 ust. 1 pkt 3 u.p.t.z., obejmują przewóz osób w ramach publicznego transportu zbiorowego wykonywany w granicach administracyjnych jednej gminy lub gmin sąsiadujących, które zawarły stosowne porozumienie lub które utworzyły związek międzygminny, przy czym są to inne przewozy niż przewozy powiatowe, powiatowo-gminne, metropolitalne, wojewódzkie i międzywojewódzkie. Z kolei zadania organizatora zostały określone w art. 8 u.p.t.z., natomiast zasady finansowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej w art. 50 u.p.t.z.

Analiza powołanych przepisów ustawy o samorządzie gminnym, jak i ustawy o publicznym transporcie zbiorowym prowadzi do wniosku, że nie jest prawnie możliwe finansowanie wyłącznie przez jedną gminę przewozów międzygminnych (na obszarze gmin sąsiadujących). Organizowanie i finansowanie międzygminnego publicznego transportu zbiorowego może nastąpić w formie związku międzygminnego, o którym mowa w art. 64 u.s.g. bądź w formie porozumienia międzygminnego, o którym mowa w art. 74 u.s.g. – porozumienia między gminami w sprawie wykonywania zadania organizatora na obszarze gmin sąsiadujących. W obu przypadkach przy uwzględnieniu udziału (partycypacji) wszystkich gmin w kosztach realizacji zadania.

Wskazać również należy na przepis art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.), który zobowiązuje jednostki sektora finansów publicznych do dokonywania wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. W oparciu natomiast o przepisy art. 220 tej ustawy z budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być udzielona innym jednostkom samorządu terytorialnego pomoc finansowa w formie dotacji celowej lub pomoc rzeczowa.

Informuję jednocześnie, że regionalne izby obrachunkowe nie mają uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa. W związku z tym, niniejsze wyjaśnienie należy traktować wyłącznie jako stanowisko Izby.

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
we Wrocławiu
Lucyna Hanus
Lucyna Hanus